

דרכי חיים

מכתב לבי.גיי.

מרדכי אביגדור היה סוחר נייר בתורכיה, שני בניו למדו בבית הספר, ואילו שנים אחרים היו בקיבוץ בארץ ישראל.

כאשר פרצה מלחמת העצמאות החליטו, כי הגיע זמן לעלות למדינה החדשה, שהרי כמה למען היהודים. וביתוד כשהתקרב הזמן שנים שלמה יגיע לגיל השרות בצבא התורכי.

בהגיעם ארצה, במחצית שנת 1948, לא היה מי שיקבל את פניהם — בנם הבכור דוד נפל בקרב בצפון, ואילו השני, שמואל, נשבה על ידי המצרים בניצנים. אולם זה לא היה הכל — כעבור כמה חודשים טבע בנם השלישי, שלמה, בשעה שהתרחץ בים.

המלחמה נגמרה ושמואל חזר משיבי המצרים, אולם בריאותו נפגמה במקצת — הוא לא יכול לפרנס את משפחתו. אביו, בחזקת היותו אב שכול, קיבל העניקה חודשית של 16.500 ל"י. וכאשר נמצאה לו עבודה, הופסקה העניקה. העבודה: כורך ספרים, השכר עבור 8 שעות: 995 פ"ר.

ישנם חוקים. האב פנה לכל המוסדות — העבודה קשה מדי, והשכר נמוך מדי. אולם לא נתקבלה כל תשובה. אמרו לו: יש במדינה חוקים ולפיהם גוהגים המוסדות.

ואו פנה האיש למי שאחראי, לפי דעתו, גם על החוקים — דוד בן-גוריון. הוא שלח מכתב, בו הוא אמר: האם בן שבבי ושני בנים ששכלתי אינם הוכחה, שמילאתי חובתי? לכן בקש את התערבות ראש הממשלה לטובתו. שישפיע עוקף את מילת החוק, כי אין הוא מבקש העניקה, הוא רוצה לעבוד ולפרנס את עצמו. ובגילו (64) קשה ללמוד מקצוע חדש. אולי יתנו לו אפשרות לעבוד בענף הישן — תעשיית נייר?

באחד מביקוריו הקבועים במשרדי השי"קום, נרמז לאביגדור, כי ענינו יסודר בקרוב. התפעל: מדוע כל הפרוצדורה הזאת? מדוע הצורך בפנייתו לראש הממשלה? אם החוק אינו צודק ומפריע, שיחליפו אותו...

ד ת

בו. בוגד!

אילו היה קורא הנס וכן גוריון היה חוזר מחר בתשובה, והיה מחליט לנהל את המדינה עפ"י חוקי התורה — הרי היה זה האסון המחריר ביותר ליהדות הדתית... דברים אלה לא יצאו מפי איש מפי"ם, או

תא מס. 4, תל-ימונד האסיר השלים עם גורלו

חבר מק"י, הגואם: אדם המדקדק במצוה קלה כבחמורה, ששימש פעם מנהיג מרכזי ב"הפועל המזרחי". ד"ר ישעיהו ליבוביץ, ה"אינפנט טריבל" של היהדות הדתית, בעל ידיעות עצומות, מרצה לכימיה פסיקלית, חרף הביטוי חד הניסוח, אמר דברים אלה. זה היה בהרצאה על הנושא "הדת במשבר", שנתקיימה בשבת האחרונה באולם "המכבי" בחיפה, הגדוש מפה לפה... יהודים דתיים. "יש לנו חוקי פגרים — ההיינו: דיני קבורה ושחיטה" — אמר ד"ר ליבוביץ, אפס, חוקי חיים ריאליים למעשי יום

יום — חסרה היהדות הדתית לחלוטין. צעקות: "בוז! בוגד!"

תמיד טסוקן היהודים בבעיות רוחניות מופשטות—טוען ליבוביץ — כיוון שבכל דור היה גוי אחר ממונה על הבטחון, על התחבורה, על הספקת המזון והמים ועל כל אירחות החיים היומיומיים. ואין כל הבדל אם היה זה הנציב בקיסרי, הקיסר ברומי, או "הפריץ" הפולני בפשמישל, — עובדה היא כי לחוקים מעשיים וכוללים למדינה — אין זכר בכל הספרות הדתית והמשפטית שלנו. מה יעשה הדור בשבת

— היחלק מכתבים או יחדל? ומה בדבר הטלגרף, והטלפון? ושרותי המים, ועניני הבטחון הפנימי והחיצוני? — בקשר אליהם אין כל מסגרת חוקית קבועה ומסוימת. מנסה הד"ר ליבוביץ את דעותיו התוקפניות: — ידענו את מדינת העבר המיתור לוגית של דוד בן ישי — יש לנו מושג מעורפל ממדינת העתיד המיסטית של משה בן דוד—אפס, מדינת התורה של דוד בן גוריון — פשוט אינה כלולה בתכנית! צעקות: — "עריק! צא! מחלל שם שמיים!" ד"ר ליבוביץ רוקס את כפתורי מעילו האפור המהווה, מעיף מבט לעגני על הקהל המת-רחה — מתרוכח בשצף קצף — "אני דורך לכם על יבלות! — לכו לאכול קוגל!..."

ממשיך, יש ביהודים הרבה מן העמדת הפנים, טוען ליבוביץ — הגה, החליטו, כי על בחורי הישיבה לא מוטלת החובה ללכת לגיוס והם פטורים משירות צבאי ומה

המסקנה שלייבוביץ מסיק מעובדה זו: הוא סבור, כי בחורי הישיבות הפצים, כי רוב הנוער הישראלי יהיה אפיקורסי, ולא ילמד חלילה תורה. (כדי שיהיה מסוגל להגן עליהם...) מציע לייבוביץ להכניס ברכה נוספת "לברכות השחר": "ברוך שברא אפיקורסים" באולם סעודה: אלה יוצקים "הוציאוהו" — ואלה: "תנו לשמוע!" לייבוביץ מגלה (הוא היה עד לפני זמן קצר מנהיג הסיעה הדתית בהסתדרות — "הערב

בד הדתי") כי בעת שאורגנה משטרת ישי-ראל, פנו מנהיגים דתיים ידועים לצבור הדתי, ובמיוחד לצעירים, שבקשו להתגייס למשטרה, ואמרו: "לא !! זה ענין בשביל החילוניים" ועתה, אומר ליבוביץ, קובלים הדתיים על שאין המשטרה האפיקורסית מלמדת אותם בשבתות...

לדעת ד"ר ישעיהו ליבוביץ קיימות שתי ברירות בלתי נמנעות בפני היהדות הדתית. האחת: הניזונות מהמדינה — והפיכת כל היהדות הדתית לכת גדולה של נטורי קרתא, והשניה: חקיקה מידית חדשה, של חוקי היומיום של המדינה, המבוססים על עקרונות התורה. שעת הקוגל התקרבה, ד"ר ליבוביץ ירד מן הבמה. קריאות הבזו ומחאות הכפיים של קהל המאזינים (99,9 אחוז דתיים) השתחו...

אשכמ

עונש קל מדי...

שעה ארוכה לפני שדן בית-הדין את הד"ר חיים ואקס, הרוקח אציל-הפנים מג' תניה, על הריגת שותפו, ססח גולובוביץ, דמה בית-הדין לסימפוזיון מדעי (העולם הזה" 680). בזה אחר זה הופיעו על דוכן העדים רופאים, שהעידו, כי לדעתם סובל הנאשם מחוסר שווי-משקל נפשי, ממחלת עצבים, מהאלוציניציות.

"אין בית הסוהר, הקיים במדינה כיום, יכול להאיים לו", קרא הסניגור, יעקב הניגמן, בהתרגשות. "הנאשם עלול לח" לות בו עד סוף ימיו..." בכל זאת דן אותו בית-הדין ל-5 שנות מאסר (שהן, למעשה, 3 שנים וחצי, מאחר ששנה רגי לה בבית-הסוהר מונה 9 חדשים).

שתי התאבדותיות. כשהובא חיים ואקס לבית-הסוהר המרכזי בתל-ימונד, ראה אברהם מרחבי (ברייספלד), המנהל גבה הקומה והמשופם של בית-הסוהר, כי הוא סובל מדכאון עמוק. פעמיים ניסה לאבד את עצמו לדעת; בפעם השניה חתך את ורידיו בסכין וניצל רק בנס.

אף כי אין אפשרות מעשית להפריד בבית-הסוהר, המלא עד אפס מקום, בין סוגי עבריינים, השתול אברהם מרחבי להקל על חייו של איש-המדע המיואש. הוא שיכן אותו במא אחד עם ה"אינטליגנציה" של בית-הסוהר — אורי וינטר, הקומוניסט הנאשם בריגול, ומנשה ורשבסקי, שחקן לילה-לו, שנאשם בסיוע לשודדי רחוב המ' לך גירגי — בתא מס' 4 של בית הסוהר הוטל עליו תפקיד קל ומשכיל, שנתן לו מידה רבה יותר של חופש אישי בכתלי בית-הסוהר — הטיטול בספריה. נדמה היה

כי אט-אט נתעורר האסיר חיים ואקס מי אושו, והשלים עם גורלו.

כמו בתליות חוקיות. מחוץ לכ" תלי בית הסוהר נמשך אותה שעה ויכוח סוער על פסק-הדין. לדעתם של אנשי חוק מסוימים היה ענישו של הד"ר ואקס קל מדי. אחרי ככלות הכול, אמרו אנשי-חוק אלה, הרג הד"ר ואקס אדם, ועונש של שלוש שנים וחצי, בלבד, עלול לעודד את הגיש היועץ המשפטי ערעור על פסק-הדין.

כשקראה אשתו של הנאשם, שמסירותה לבעלה היתה קרן אור יחידה בחייו, כי הוגש הערעור, הודיעה. היא מיהרה אל בית-הסוהר, קיבלה רשות לשוחח עם בע' לה פנים אל פנים, ללא סככה מפרידה, הר-

יצחק ("יריון") בכר

הסוהר טגר את המנועול

גיעה וליטפה אותו. התנגותו של הד"ר ואקס לא היתה שונה מן הרגיל. למחרת היום קם, כרגיל, אבל ארוחת בוקר והחל לטפל בספריותו. באמצע הע-בודה חזר אל תאו, שהיה עתה ריק, כאילו שכח משהו. הוא נטל לידו את המגבת, סנכב אותה עד שדמתה לחבל, אשר עוביו כס"מ אחד, ושזר עליה חוט. איש לא הבחין בו, כי המיטות הכפולות של בית הסוהר, שהותקנו כדי להקל על הצפיפות, מסתירות את הנעשה ביניהן, מעיני העוב' רים בחצר.

כעבור עשרים דקה נכנס לתא אחד מר-יריון, אסיר הממלא תפקיד של ספר. הוא מצא את חיים ואקס תלוי במגבתו. איש המדע תלה את עצמו באותו מדעי: קשר את המגבת כך, שתשבור את מפרקתו ות-מיתהו מוח מדי, כמו בתליות חוקיות, ומנע בצורה זו מוח אישי מחניקה. הוא לא השאיר אחריו כל מכתב.

ראסבן ענר

יצא מר פלישמן, לפי בקשת אשתו, ל-פנות לה פותח קופסאות "פנטס אמריקה" ולילדה הקטנה "יריון". הוא הסתובב ב' קרן הרחוב שעה ארוכה ורטן לעצמו "לעזעזל דוקה היום הוא איננו...". מר פלישמן חזר הביתה בלי פותח קופ-

סאות "פנטס אמריקה", ובלי "יריון". הוא ידע כי אשתו תעשה לו סקנול, אבל הוא לא ידע כי יצחק בכר בן 40 לא ימכור את סתורתו במשך שלושה חודשים הבאים. יצחק בכר, הרוכל התורכי המ' זמר, הידוע לבני העיר מכל הגילים כי "יריון", הוא פנים מוכרות לא מתמול של-שום. בכר מוכר פנטסים שונים וצעצועים מוזרים לבני העיר. במשך שנים רבות, מהלך הוא ומגש קטן קשור לצוארו. עוד יותר מוזר ומשעשע היה שירו הידוע ב' תורכית והקריאה האין סופית "מ-ת-ג-ד-ג-ד-ג-מ-ס".

בכר משוכנע בדרכו הפרימיטיבית, ו' לפעמים הגסה, כי הפנטסים שלו מוכרחים להימכר בכל מחיר. בשנת 1946, באחד מימי העוצר הידועים, כשכל תושבי העיר ישבו תחת מעגול וחרים מוגף, ובחץ לא נשמע הגה, חוץ מצעדי נעלים ברסיות מסומרות, נשמע פתאום קולו של בכר "יריון". הוא ניסה למכור צעצועים לשוטרים וקצינים בריטיים. "יריון" ומגשו נעצרו והובלו בזהירות למכלאה. החיילים היו בטוחים, כי זהו אחד מתעלולי הטרוריסטים, לש-חומר נפץ, שיו למשוך בחוט היו-יו כדי שתיווצר התפוצצות קסלנית. באותה הוד' דמנות, במכלאה, הפך או בכר עולמות ושפך קיטון שופכין על עצריו.

אביו הזקן ניסה לרסן את בנו בן ה-40 פעמים רבות. הוא הטיף לו מוסר בכל פעם שנפתחה לפניו דלת בית הסוהר, אבל בכר, שמקומו אינו בבית הסוהר, כי אם אצל קצין מבחן ורופא, ממשיך בדרך ש' כנועו.

בשיטה הערבית הידועה של ראסבן ענר, כלומר התנפל על אנשים סרבנים ועל ראשו של כל אחד שבר כסא, ששבר את אפו. על כך הגיבה המשטרה בפתיחת תקי בעל 9 עבירות.

יצחק בכר התנגד בדרכו הפרימיטיבית להכנס לבלא, שאינו מקומו, לדעתו (ובטח גם לדעת רופאים שבידקו אותו). ראס' בן ענר" אמר הסוהר, וסגר את המעגול לשלושה חודשים.

הארץ

המומחה: תיקוני כינורות, אקורדיון נים, מציתים ועטים נובעים באחי ריית "ידיעות אחרונות" — בין הבגדים המשומשים שנמסרו ע"י תושבי תל-אביב לעזרה הסוציאלית נמצאה טבעת משובצת באבנים טובות ("על המשמר") — שתי עזים שערין מאה לירות נגנבו מתוך חצר ביתם של שרה אילנה וחולמן מתל מונד. עקבות ארבעה אנשים הולינו לעבר הגבול ("חרות") — צעיר בן 24, עולה חדש, התלונן במשטרה, כי המ' סיד את הסכום שלווה למטרת שיכון — 600 לירות — במשחק קלפים ("על המשמר") — פנקס הנקר' דות החדש שיוחלף במקום הנוכחי, לאחר הרישום החדש, יהיה מצוייר. ציור נקודות הבשר יהיה ראש פל ("הבקר") — אלוונורה מרקיסון, לי דת רומניה ותושבת המעברה באגרונוב, חדרה, ילדה ילד שמשקלו 6.300 ק"ג ואורכו 60 ס"מ ("דבר")

זהה את עצמך

A large advertisement for a book titled 'תמונה זו צודמה בקפה, ניצח-בי תל-אביב ביום 6.1.51. קורא שי יזהה את עצמו יזופיע ראשון כי מערכת יוכה כי פרס של 2 ל"י'. למרות שבשבוע שעבר חלה טעות דפוס בכתובת, הדי עולם הזה-בחר פה, גילה משה פלץ, תלמיד כן 15 מרחוב בר' גיורא 19, חיפה, כשרון בלשי ה' ריף ומצא את ה' פרס בכתובת הני כונה: ר ח ו ב ה ר צ ל 61.